

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Landsbygdsavdelningen, Enheten för fiske, jakt och
rennäring
Tillförordnad enhetschef
Anna Larson
anna.larson@regeringskansliet.se

Fiskeridirektoratet
Thord Monsen, seksjonssjef
Andreas Melingen, rådgive
postmottak@fiskeridir.no

Yttrande avseende det norska Fiskeridirektoratets remiss (hörning) om införande av förbud mot gränsöverskridande fiske (23/11747)

Svenska regeringen har tagit del av norska Fiskeridirektoratets remiss angående införande av ett förbud mot gränsöverskridande fiske (referens: 23/11747). Remissen följer den information som Norge delat inom ramen för årliga konsultationer mellan EU och Norge¹ om att införa nya rapporteringskrav som innebär att fiskefartyg måste ta upp (hala) fartygets redskap innan de går in och ut ur den norska ekonomiska zonen i Skagerrak.

Vi beklagar Norges avsikt att införa ett förbud mot gränsöverskridande fiske i Skagerrak och att Norge därmed frångår etablerad praxis för genomförandet av avtalet om ömsesidigt tillträde i Skagerrak² och hänsyn till det traditionella gränsöverskridande fisket i området. Sverige, Norge och Danmark har sedan 1966 års avtal³ värnat det traditionella fisket som omfattas av avtalet och så långt som möjligt samarbetat för att harmonisera regler och föreskrifter genom dialog och samarbete. Vi noterar att förslaget som remitteras av Fiskeridirektoratet avviker från tidigare strävan att finna gemensamma lösningar för att uppnå bästa möjliga tekniska regleringar, kontroll och

---

¹ Agreed record of conclusions of fisheries consultations between Norway and the European Union on the regulation of fisheries in Skagerrak and Kattegat for 2023, 17 March 2023.

² Avtal mellan Europeiska unionen och Konungariket Norge om ömsesidigt tillträde till fisket i Skagerrak för fartyg som för dansk, norsk och svensk flagg.

³ Överenskommelse med Danmark och Norge om ömsesidig rätt till fiske i Skagerrak och Kattegatt. Köpenhamn den 19 december 1966.

verkställighet av fisket på de gemensamt förvaltade bestånden i Skagerrak.

Vi delar Fiskeridirektoratets utgångspunkt att trovärdig kontroll, övervakning och regelefterlevnad av fisket i Skagerrak är ett viktigt element i samarbetet mellan Norge och EU och vi står därför som grannland, genom EU-kommissionen, till förfogande för att bidra till förbättrad efterlevnad och verkställighet av regelverket för det gränsöverskridande fisket i Skagerrak. Exempel på konstruktivt samarbete har varit framtagandet av regler för att motverka utkast av små räkor (s.k. high grading), VMS-rapportering, realtidsstängningar, harmonisering av tekniska regler samt genom stöd för framtagandet av gemensamma regler för skydd av hälleflundra (kveite) som omfattar hela Skagerrak. Behov av gemensamma regler för hälleflundra är något som Sverige har påtalat i samband med konsultationer om Skagerrak redan 2010.

Vi anser att problembeskrivningen som framförs av Fiskeridirektoratet i remissen kräver samarbete av både juridisk - och kontrollteknisk karaktär. Såvitt vi vet har Norge inte påtalat behovet av samarbete för att öka regelefterlevnad i gränsöverskridande fiske i Skagerrak i samband med konsultationer om kontroll mellan EU och Norge. Det var tvärtom ett uttryckligt önskemål från Norge om att Skagerrak inte skulle ingå i en gemensam arbetsgrupp mellan EU, Norge och UK som sedan 2019 arbetar i syfte att förbättra kontroll, övervakning och tillsyn av delade demersala bestånd och Nordsjösill i Nordsjön. Även om det hade funnits skäl att hantera Skagerrak i ett separat fora, hade parterna kunnat överväga att inrätta en motsvarande arbetsgrupp mellan EU och Norge om kontroll för Skagerrak, för att hantera de problem som tas upp i remissen. Enligt vår mening avviker Fiskeridirektoratets förslag om att förbjuda det gränsöverskridande fisket i Skagerrak därmed mot etablerad praxis för samarbete om gemensamma lösningar för att bemöta olika utmaningar i Skagerrak.

Det är också oklart om förslaget bidrar till att lösa de kontrollproblem som påtalas i remissen eller är proportionerligt i förhållande till de konsekvenser förslaget får för det gränsöverskridande fisket i Skagerrak. Någon konsekvensanalys om hur kraven att ta upp (hala)

fartygets redskap innan gränskorsning till och från den norska ekonomiska zonen i Skagerrak förväntas bidra till förbättrad kontroll eller hur det påverkar de traditionella fiskerierna framgår inte av remissen. En första analys av konsekvenser för det svenska räkfisket ger vid handen att förslaget, förutom ökade bränslekostnader orsakade av lyft och sättning av fiskeredskap, förväntas orsaka långa väntetider för fartyg innan gränskorsning som avsevärt begränsar det traditionella räkfisket i området. Fiskeridirektoratet hänvisar i remissen till föransökanen genom systemen COE och COX som tillämpas i Nordsjön, och som givet de långa väntetiderna som dessa system förutsätter, inte är anpassade för det traditionella gränsöverskridande fisket i ett mindre havsområde som Skagerrak. Ytterligare teknisk information om hur Fiskeridirektoratet avser genomföra förslaget saknas i remissen. Sverige och svenska myndigheter kan i avsaknad av detaljerad information om anmälningsprocessen varken ta ställning till eller förbereda nödvändig infrastruktur, vägledning för befälhavare i förhållande till Norges övervakningscenter (FMC) eller formerna för kommunikationen mellan våra respektive övervakningscenter. Detta gör det även svårt att förbereda ett eventuellt införande av motsvarande regler för norska fartyg som korsar gränsen till svensk ekonomisk zon. Etablerad praxis är enligt svensk mening att det förekommer en dialog på teknisk nivå i samband med regeländringar av det slag som ingår i remissen. En sådan dialog anser Sverige är nödvändig också i detta fall, inte minst eftersom Sverige har ett antal mindre fartyg som i nuläget inte omfattas av kraven på satellitövervakning (VMS) och e-loggbok och som därmed saknar teknisk kapacitet att skicka COX och COE meddelanden.

Räkfisket är ett viktigt traditionellt fiske för Sverige, som länge präglat kustsamhällena längs den svenska västkusten. Det är också ett av de mest värdefulla fiskerierna för Sverige och står för ca 10 procent av totalt svenskt landningsvärde. Räkfisket har också av naturliga skäl varit förknippat med det gränsöverskridande fisket, eftersom räkfisket är begränsat till djupen i rännan som löper längs båda sidor av gränsen mellan Norge, Sverige och Danmark. Denna geografiska förutsättning innebär att räkfiskefartyg i vissa fall drar trålen flera gånger över gränsen under en och samma fiskeresor. Hinder för svenska räkfiskare med de av Fiskeridirektoratet föreslagna reglerna består således i

oproportionerlig ökning av bränsle, tid och arbetskostnader för fisket över gränsen och i norska vatten. Förslaget om förbud skulle därför allvarligt påverka det svenska traditionella gränsfisket som är en betydande del av fisket i Skagerrak.

Vi betraktar det gränsöverskridande fisket som centralt för det ömsesidiga samarbetet kring hållbart fiske i Skagerrak. Den problematik med fångster av hälleflundra som beskrivs i remissen är också ett exempel på hur detta samarbete kan bidra till att förbättra bevarande och hållbar användning av fiskresurserna i Skagerrak. Sedan Norge notifierade EU om förekomst av fiske efter hälleflundra i strid med norska regler har EU arbetat för att utöka den sedan länge gällande norska, och sedan 2010 gällande svenska, lekstängningsperioden för hälleflundra till att gälla i hela Skagerrak och således omfatta samtliga fiskefartyg i området. Vår tolkning är att delar av problematiken som beskrivs som grund för förslaget löses genom detta införande av gemensamma regler för att skydda hälleflundra mot fiske under lekperioden i hela Skagerrak.

Om det gränsöverskridande fisket upphör försvinner en betydande del av incitamentet för samarbete och harmonisering av regelverket för hållbar förvaltning av våra gemensamma fiskbestånd i Skagerrak. Den svenska regeringen ser gärna ett fortsatt arbete i en proaktiv anda om tekniska bevarandeåtgärder och kontroll till gagn för olika bestånd och ekosystem inom ramen för Skagerrakavtalet. Vi har en gemensam tradition av att samarbeta i området, som vi vill fortsätta att värna om. Skagerrak är ett havsområde med rik biodiversitet vilket dess unika geografiska karaktär ger förutsättningar för. Skagerrakavtalet utgör ett ramverk för detta samarbete, och innebär också ett ansvar att gemensamt arbeta för att hållbart förvalta Skagerraks fiske och marina ekosystem.

Sverige anser att ökad regelefterlevnad i fisket kräver samarbete genom dialog och gemensamma lösningar i stället för ensidiga regeländringar. Vi anser att det finns möjliga alternativ som kan underlätta för kontroll och efterlevnad i det gränsöverskridande fisket som inte innebär oproportionellt stora hinder för det traditionella fisket i Skagerrak. Vi står till förfogande för att, genom EU-kommissionen, fortsätta att bidra

till lösningar för denna, såväl som eventuella ytterligare utmaningar, i det gränsöverskridande fisket.

Vänligen,

Anna Larson

Tillförordnad enhetschef

Karin Victorin

Ämnesråd